

TISKOVÁ ZPRÁVA

Ptáci se starají o potomky na směny podobně jako lidé, uveřejnil studii s českou účastí prestižní časopis Nature

Praha 1. prosince 2016 - **Ptáci se podobně jako lidé starají o potomky na směny. Toto chování se však značně liší druh od druhu a je spojené s obavou z predátorů, zjistili vědci v rámci unikátní celosvětové studie, kterou v aktuálním vydání publikoval prestižní časopis Nature. Více než sedmdesátčlenný tým vedl český vědec Martin Bulla působící v německém Institutu Maxe Plancka pro ornitologii v Seewiesenu. Médiím to řekl ekolog Miroslav Šálek z Fakulty životního prostředí České zemědělské univerzity v Praze, který se na výzkumu podílel.**

Vědci bádající od tropů po Arktidu analyzovali data z 729 hnízd 32 druhů ptáků bahňáků monitorovaných v rozmezí 20 let, aby zjistili, jak rodiče těchto ptáků rozdělují úlohy při sezení na vajíčkách. Rytmy jsou podle nich překvapivě různorodé nejen mezi druhy, ale i v rámci nich, a to i ve stejných životních podmínkách nebo ve stejné geografické oblasti. Partneri v některých párech se střídali po hodině, jiní seděli trpělivě až 50 hodin, než došlo k jejich vystřídaní, ukazuje studie.

"Během naší práce v terénu v Barrow na Aljašce jsme shromáždili velký soubor dat od mnoha bahňáků. Následně jsme poskytli potřebné vybavení dalším kolegům se žádostí o získání údajů i z dalších částí světa. Pak jsme si ale uvědomili, že mnoho výzkumníků taková data už ve skutečnosti má. To bylo opravdu průlomové," konstatoval první autor studie Bulla.

Překvapivě rytmus, v jakém se ptačí rodiče starali o hnízdo, se v 80 procentech případů neshodoval s denním cyklem. Stejně jako lidé jsou ptáci včetně bahňáků většinou sociálně monogamní živočichové s biparentální péčí. Žijí tedy v partnerském svazku, v němž oba rodiče sdílejí péči o své potomky. Jak se v přírodě dělí o své povinnosti, bylo až dosud nejasné. U některých druhů se rodiče střídají i dvacetkrát za den, zatímco u jiných druhů dokáže jeden z rodičů trávit na hnízdě více než 24 hodin, než je vystřídán partnerem. Podobnosti se přitom vyskytují u příbuzných druhů.

Studie také ukazuje antipredační strategii bahňáků. "Ptáci, kteří aktivně predátory atakují, se střídají na hnízdě častěji, zatímco ti, kteří sází na maskování, se střídají na hnízdě méně často," uvedl Šálek. Nenápadným druhům totiž prospívá, pokud méně upozorňují na přítomnost svých hnízd během střídání. Vejce navíc nemůžou ležet osamoceně příliš dlouho - mohou je najít predátoři nebo může dojít k podchlazení či přehřátí embryí.

"Jedna věc je jistá - překvapivá různorodost v inkubaci otevírá široké pole pro studium biorytmů a zákonitostí jejich obdivuhodné tvárnosti v živočišné říši," dodal vedoucí projektu a ředitel institutu v Seewiesenu Bart Kempnaers.

Kontakty:

Prof. Mgr. Miroslav Šálek, Dr.

Mgr. Martin Sládeček

Katedra ekologie

salek@fzp.czu.cz

sladeczek@fzp.czu.cz

Fakulta životního prostředí ČZU v Praze

Kamýcká 129, 165 21 Praha 6 – Suchbátka

Tel.: 224 381 111

<http://www.fzp.czu.cz/>